

Un dictamen interessant

La Generalitat de Catalunya i la República Espanyola

(Continuació)

VI

D'aquests antecedents se'n desprèn clarament que les lleis, i, en general, disposicions de l'Estat espanyol, pel sol fet d'ésser promulgades per ell, no estan vigents a Catalunya.

Des del moment de la proclamació de la República catalana, les disposicions espanyoles són actes unilaterals d'un Estat que no és el català, i mai el dret ha admès que els actes unilaterals d'un obliguin a l'altre per la sola raó que aquest els realitzi. Cap Estat ho ha tolerat mai.

Els paràgrafs ja transcrits dels decrets de la Generalitat, demostren que tampoc ho ha tolerat la Generalitat. Són suficients per a comprovar-ho, l'article únic del seu decret de 15 de maig, que estatueix expressament que continuarà citant-se i acatant-se com a tal decret el seu anterior de 28 d'abril, malgrat haver-hi posat condicions o fet esmenes el Govern espanyol; i el proemi que l'encapçala, en dir que aquestes han estat adoptades de conformitat amb la representació d'aquesta Generalitat i amb el seu consentiment complet.

En el cas present, la no vigència prové encara d'una altra causa, i és que la Generalitat i el Govern espanyol han convingut, per mutual acord, és a dir, per pacte, una aplicació interina. Aquesta aplicació és la regulada pels decrets coordinats. Des del moment en què existeix un acord en virtut del qual els dos Governos convenen una aplicació circumstancial de les lleis espanyoles a Catalunya, aquestes lleis, o disposicions, jurídicament no n'hi poden tenir d'altre. Sols poden ésser aplicades en els termes convinguts per mitjà dels decrets.

Aquesta aplicació té una causa, un abast, un caràcter, i un terme de durada, prefixats en els seus textos.

La causa és que, malgrat la proclamació de les dues Repúbliques, i les seves conseqüències, ni la vida civil pot ésser interrompuda ni desatesos els serveis públics (decret de la Generalitat de 28 d'abril); l'abast s'estén a tot el que no queda de competència exclusiva de la Generalitat segons l'article 5è, del mateix que diu: El Govern de la Generalitat resoldrà per decret totes les qüestions d'interès per a Catalunya que en l'actual període d'interinitat no estiguin especialment reservades al Govern provisional de la República; el caràcter és el d'aplicació interina, o, segons el llenguatge del decret espanyol, provisional; i el terme és la vigència de l'Estatut.

De les disposicions vigents de Catalunya, amb vigència paccionada, en resulta, per tant que les lleis espanyoles només poden tenir-hi una aplicació circumstancial que finirà en el moment en què sigui jurídicament aplicable l'Es-

tatut. És a dir, una vigència per endavant declarada interina i caducada.

L'existència dels mateixos decrets fa que la Generalitat no tingui potestat ni per a impedir-la ni per a ampliar-la, o modificar-li el caràcter, ni l'Estat espanyol tampoc; i la raó, que salta a la vista, és la naturalesa paccionada de l'aplicació.

Encara, doncs, que els homes que encarnen la Generalitat, per deixament, mala intel·ligència, interès polític, o altres causes, s'haguessin avingut a què fossin considerades vigents a Catalunya lleis espanyoles que segons els decrets no ho resultessin, no per això hi serien aplicables més que d'una manera interina, i per un terme prefixat, perquè no tenen facultats, per imposar una aplicació diferent.

Perquè les disposicions espanyoles assolissin vigència efectiva en territori català, seria necessari que la Generalitat la convingués amb l'Estat espanyol, després d'haver estat expressament autoritzada per a fer el conveni per unes Corts constituents catalanes, i és evident que el fet no s'ha produït ni s'ha pogut produir.

Aquest règim provisional o interí no és cap novetat a Catalunya perquè des de l'11 de setembre de 1714 al 16 de gener de 1716 en què Felip V va promulgar el decret de Nova Planta, er va viure un de semblant. Felip V també es va trobar amb una situació representada per la vigència de les lleis votades per les Corts catalanes, i els serveis públics realitzats pels òrgans catalans de govern; també es va veure impossibilitat de substituir sobtadament aquest estat de coses, i va continuar admetent l'aplicació d'aquelles lleis i serveis, però d'una manera interina, fins que els anés substituïnt per altres, emanades de la seva voluntat, i organitzats per ell.

Tampoc representa cap novetat a Europa perquè, després de la guerra s'en produïren bon nombre, i encara n'hi ha de subsistents: així, per exemple, el convingut entre Alemanya i Polònia amb relació a l'Alta Silèsia, i entre Dantzig, Polònia i Alemanya amb relació al territori de Dantzig. No sols n'existeixen, sinó que han motivat diferències d'interpretació, i, conseqüentment, peticions al T. de J. I. de La Haya, de què les solucioni donant hi el seu parer.

Un dels dictàmens motivats per aquesta causa, el de 26 d'agost de 1930, amb motiu d'una discrepància sorgida entre Polònia i Dantzig, en interpretar el que els afecta, posa de manifest les posicions respectives de l'Estat espanyol i Catalunya des d'aquest punt de vista.

Diu La Ville libre (Dan'z'g) a le droit de s'occuper de ses propres intérêts, et de veiller à ce que rien ne soit fait qui leur porte préjudice. La Pologne a le droit de veiller à ses propres intérêts,

Un missatge

Pompeu Fabra s'adreça als associats de "Palestra",

En la Junta General de «Palestra» celebrada el dia 21 de març darrer el President de l'entitat llegí el següent missatge:

Companys:

En trobar-nos aplegats en Junta General els qui estem allistats a Palestra, per formar aquesta germanor que treballa per al millorament del jovent i del nostre poble i la llibertat de la Pàtria, és per a mi un goig d'adreçar-vos la més cordial salutació d'aquesta Presidència. I no solament a vosaltres aquí presents o residents a Barcelona sinó a tots aquells bons companys nostres que arreu de Catalunya, des de les nostres Delegacions, lluiten tothora per a la difusió dels ideals patriòtics de Països Catalans.

D'una manera especial voldria que en aquests moments recordéssiu els nostres germans de València i de Mallorca, units tots ells amb nosaltres pel lligam mil·lsecular de la nostra llengua. Uns articles de la Constitució de la República Espanyola—obstacles legals nous, inexistent fins ara—volen privar el nostre acostament polític, en una eventual federació de totes les Terres Catalanes. Però si hi ha qui vol posar obstacles a la nostra unió política, no hi ha qui ens pugui privar de mantenir una sincera i cordial germanor espiritual entre les terres que foren una sola per llur història, que ho són avui encara per la llengua i que esperem que seguiran essent ho demà per la voluntat de llurs fills. Es per això que us proposo que aquesta Junta General vulgui trametre una fèrvida salutació als nostres germans de València i de Mallorca, testimoniatge d'afirmació de la nostra unitat nacional.

Els moments que s'acosten són de la més gran transcendència per a Catalunya. No sols l'Estatut que votà el poble el 2 d'agost de 1931 ha de tenir força legal, sinó que cal estructurar la vida nova que Catalunya autònoma va a començar.

et de refuser de prendre toute mesure qui le serait contraire; i afegeix, referint-se a relacions exteriors, perquè la discrepància era en la interpretació de un article en el qual Dan'z'g les confia a Polònia: Il en résulte que pour ce qui est des relations extérieures de Dantzig, ni la Pologne, ni la Ville libre ne sont complètement maîtresses de la situation. No en són, perquè els ho impedeix el pacte o règim convingut, com ho impedeix a l'Estat espanyol i a la Generalitat.

En conseqüència, les lleis i, en general, disposicions espanyoles tenen avui, a Catalunya, una aplicació merament interina, en els termes dels decrets, fins el moment de tenir vigència jurídica l'Estatut. Aleshores tindran la que resulti de l'Estatut.

F. Maspons i Anglasesell (Seguirà)

L'Estatut ha estat expressió circumstancial de la sobirania del nostre poble. Ell fixa el grau de llibertat que la majoria dels catalans volia a l'agost de 1931 en ús del seu dret d'autodeterminació. No és l'Estatut ni una renúncia ni una hipoteca per al futur, sinó que el poble de Catalunya, per la sobirania que li pertoca, manté el dret a ampliar la seva llibertat quan així ho vulgui la majoria dels catalans.

Però el mínim de llibertats contingut en l'Estatut i consagrat pel referèndum popular és intangible. Ni a dintre ni a fora de Catalunya, existeix cap persona ni cap corporació que tingui dret a modificar-lo al seu albir, sinó el poble mateix que el volà. En repetir avui en aquesta Junta General de Palestra l'afirmació que les Corts Constituents de la República Espanyola han d'aprovar íntegrament l'Estatut, no fem més que ratificar la voluntat nacional solemnement expressada el 2 d'agost passat.

Vigent l'Estatut, caldrà començar la seva aplicació i l'organització de la vida nova de Catalunya.

Serà un moment en què tots els catalans hauran de sentir intensament la responsabilitat que damunt d'ells caurà perquè del que llavor fem dependrà el futur de la Pàtria.

L'Estatut, la nostra Constitució i les lleis constitucionals que voti el Parlament Català, l'estructuració de Catalunya i del seu Govern, no serà més que una carcassa legal i administrativa a la qual caldrà infondre li un esperit de amor a Catalunya i al seu progrés, de justícia, de benestar i de cultura pels catalans.

Aquest esperit ens fóra difícil d'assolir si persistíssim en l'actual depressió patriòtica que manté bona part de la nostra gent, el jovent especialment, allunyat de les empreses espirituals i patriòtiques. Cal reaccionar vivament en contra d'aquesta depressió i estimular el jovent a prendre una part activa en la tasca del nostre ressorgiment nacional.

L'ideal col·lectiu que ha mantingut sempre en tensió l'esperit de diverses generacions de catalans cal que segueixi impulsant les actuaes. Aquest doble ideal d'alliberar Catalunya i afinar la cultura del nostre poble és el que ha donat sentit a les activitats dels catalans moderns i als partits polítics catalans. Si aquella flama avui minvés, l'impuls del nostre poble s'afebliria i perdriem el més alt sentit de tota actuació. Cal, per contra, avivar-la perquè ens infongui nova força a tots nosaltres, i doni sentit, posada a primer terme, a l'actuació de tots els sectors polítics catalans en les hores de responsabilitat que s'acosten.

Cal tornar a desvetllar l'interès del jovent per la causa de Catalunya, per la seva llengua, la seva Història i Cultura. Cal tornar a fer vibrar la seva ànima per l'ideal del seu alliberament na-

cional. Cal fer comprendre el catalanisme, no com una política, sinó com una doctrina que abassega tota l'ànima, ordena tots els nostres actes i dóna sentit a la nostra vida.

V. saltres, companys de Palestra, sou els qui a primera línia heu d'esforçar-vos a difondre aquest ideal entre el nostre poble, particularment entre el jovent. Cal per a fer-ho un ferm patriotisme, un generós impuls de proselitisme, un esperit combatiu, tenaç, superador de dificultats, i una acció conjunta i disciplinada. En reeixir demostrarem posseir aquestes qualitats que formen l'esperit de «Palestra».

Pompeu Fabra

ELS ESPORTS

Futbol

Camp de l'Illuro

U. E. de Sans, 2 - Illuro, 6

Després d'una llarga temporada que no havia vingut a la nostra ciutat el primer equip del Sans, els components del qual assoliren el Campionat de Catalunya (2.ª categoria preferent) i altres brillants resultats que n'han fet una sèrie ininterrompuda de victòries, era lògic suposar que abans d'ahir en el camp de l'Illuro veuríem tot un equip i que, malgrat tot, les ganes de quedar bé dels jugadors locals serien prou moltes per a prescindir un bon partit. Per això el camp es va veure força concorregut, tot i no convidar gaire el temps.

Contra el que era de suposar, però, l'U. E. de Sans no va convèncer i el què és pitjor, gairebé pot dir-se que no tingué mai potència per a bregar amb l'Illuro. Feu una actuació tan petita, tan migrada, malgrat la voluntat en voler jugar bé, que no sabem com qualificarla. Començà amb no massa encert i ens pensem que el fet de que no fes res més de bo va ésser que als 25 minuts ja tinguessin tres gols en contra, i pel contrari, l'Illuro, es va envalentonar de tal manera que fou l'amo absolut durant tot el partit.

Molts aficionats locals es preguntaven si els jugadors desplaçats eren del primer equip, car no creien que fossin tan febles. Però pels cognoms que més avall publiquem es veurà ben clarament que tots hi juguen sempre, alternant alguns d'ells amb altres que ahir no actuaren, com són Domènech, Torredel·lot, Bartolí, Gironés i potser algun altre, i que poden ésser més acceptables que els seus substituïts.

Arbitrà el col·legial senyor Armenogol, que fou imparcial, i els equips es formaren així:

Per l'U. E. de Sans: Escruela, Soligó, Villacampa, Pascual, Aparici, Carrió, Casas, Besoli, Peidró, Roca i Arribas.

Per l'Illuro: Inesta, Mas, Valls, Llopis, Soler, Canal, Torrent, Mestres, Garcia, Canet i Goiburú.

Cal anotar un xut fortíssim i col·locat del Sans que l'hosta desvià a corner quan semblava que seria gol i seguidament és el porter del Sans qui es dis-

TALLERS BORDANOVA

Carer Fermí Galan, 316 - MATARÓ - Telèfon 205

Construcció i reparació de màquines per a gèneres de punt

OFERTES: 1 taler Stand. MAXIM 240 agulles 3 1/2 pulgs. — 1 màquina MERROW vores i costures. — 50 talers rodons TERROT mallosa gran n.º 26 fi i 27 gros llis, felpa i llistat 4 colors. — 1 Bateria Anglesa 4 talers 16 pòlsades n.º 26 felpa. — Bobines alemanyes de 20 i 40 pues. — 2 màquines overlocks. — 1 premsa aprest a motor. — 1 motor elèctric 1 HP. — 1 màquina de perxar. — 1 premsa a ma. — 1 màquina cosir i tallar per prim i pelfa «Unió Especial» nova.

DEMANDES: 1 Taler circular TERROT 32 pòlsades n.º 26 fi mallosa gran. — 1 Màquina Tricotosa n.º 10 o 12 en 55 o 65 cms. — 1 màquina SINGER domèstica bobina central. — 2 màquines tricota-sa n.º 12, 80 cm., mogudes a vapor. — Falten talers SCOTT & WILLIAMS.

Un radio de confiança

... y de poco coste para el hogar modesto, que responde sin embargo al tradicional prestigio técnico de la Telefunken.

102 W. L. para corriente alterna todos los voltajes

102 G. L. para corriente continua todos los voltajes

TELEFUNKEN 102
en caja de madera de nogal natural de fino acabado, con elavoz de 4 polos perfeccionado, un solo mando, circuito muy selectivo de 2 válvulas receptoras, especialmente indicado para la recepción de las emisoras locales.

PIDA UNA DEMOSTRACION A NUESTROS AGENTES AUTORIZADOS

RADIO TELEFUNKEN

Agent oficial: JOSEP CASTANY - Riera, 47 - Mataró

COIXINETS DE BOLES

Es desija per a representant jove actiu introduït en fàbriques i tallers. Preferible que conegui mecànica. Dirigiu-vos per escrit a A. Alvarez, Cortis, 432, pral.—Barcelona.

Taula de Rebosteria

situada a la Plaça de Pi Margall, amb bona clientela, es ven.
Raó: carrer de Montserrat, 34.

Fàbrica de Gèneres de Punt

Es ven al preu de maquinària d'ocasió, per retirar se de la indústria. 25 anys d'establieria, funcionan i amb la producció de mitges i mitjons venuda. Informes a l'Administració del DIARI.

Jove de 15 a 18 anys

fa falta a Fotografia Carreras

«Estomacal Pérez»

Sense rival per a guarir les malalties del ventrell, fetge i budells, llagues i restrenyiment.

Desconfiar de les imitacions, doncs, aquest preparat no és el primer ni l'únic, però sí el millor de la seva classe.

PREU: 5'20 PESSETES

En Farmàcies i Centres d'Específics i en els Laboratoris Cornet -Alella-(Barcelona)-Telèfon 4.

A Mataró: Farmàcia del Dr. Spà-Plaça Garcia Hernández, 3

TAXIS TERÉS

Bodes — Bateigs — Excursions
Servei de luxe — Preus reduïts
Per a encàrrecs: Telèfon 232
Fixeu-vos en el número del Telèfon 232

Diari de Mataró

Es troba de venda en els llocs següents:

- Llibreria Minerva . Barcelona, 13
- Tria i Tarragó . Rambla, 28
- Llibreria H. Abadal . Riera, 48
- Llibreria Catòlica . Santa Maria, 10
- Centre de subscripcions «La Aurora», carrer de la Pau, 14.

Biblioteques públiques

De la Societat IRIS (Melior de Palau, 25): Oberta els dies feiners, del dilluns al divendres, de 7 a 10 de la nit; dissabtes i dies festius de 5 a 8 del vespre.

De la Societat ATENEU (Melior de Palau, 3): Horari: Dies feiners, de 8 a 10 de la nit; dissabtes de 4 a 7 de la tarda i de 9 a 11 de la nit i diumenges i dies festius, de 11 a 1 del matí i de 5 a 8 del vespre.

De la CAIXA D'ESTALVIS (Carrer d'En Palau, 18): Hores de lectura: Dies feiners, del dilluns al dissabte, de onze a una del matí i de dos quarts de 6 a dos quarts de nou del vespre. Resta tancada els diumenges i festius.

Guia del Comerç, Indústria i professions de la Ciutat

Cases recomanables de Mataró, al·listades per ordre alfabètic

Amplicacions fotogràfiques CASA PRAT Churraca, 60 Vendes a plaços - Exposició permanent - Marcs	Col·legis ESCOLES PIES Apariat n.º 6 - Tel. 289 Pensionistes, Recomanats, Vigilàs, Externas	Funerària «LA DOLOROSA» St. Agustí, 11 Telèfon 55	Mesures d'obres RAMON CARDONER Sant Benet, 41 : Pren tel i administració.
Anissats ANTONI GUALBA Sta. Teresa, 30 - Tel. 69 Dipòsit de xampany Codorniu. Desfil·leria de licors	Cordilleries VIDUA D'ANTONI XIMENES Sant Antoni, 29 Especialitat en cordilla per indústries. Teixits de lute	Fusteries JOAN ALLIM Sant Josep, 16 : Estudi de projectes i pressupostos.	JOAN GUAL Sant Elies, 18 : Construccions i reparacions
Banquers BANCA ARNUS Riera, 62 - Tel. 40 Negociem tots els cupons venciment corrent.	Còpies MAQUINA D'ESCRIBRE St. Francesc P. 16 Circulars, obres, actes i tota mena de documents	ESTEBE MACH Lepanto, 23 : Projectes i pressupostos.	Mobles BRNEST CLARIANA Biabe Mas, 17. - T. 291 Construcció i restauració de tota mena de mobles.
Bancs BANC CENTRAL Rambla, 56 - Telèfon 222 Negociem tots els cupons venciment corrent	Dentistes DR. ENRIC ORDOÑEZ MUTIS Riera, 50 1.er Dilluns, dimecres i divendres de 4 a dos quarts de 8	Garaiges BENET JOFRE SITIA R. Alfons XII, 91 al 97 Ensenyament gratuït. Cotxes d'ocasió. — Tel. 554	Oculistes DR. R. PERPIÑA Sant Agustí, 53 Visita el dimecres al matí i dissabtes a la tarda
«B. URQUIJO CATALAN» C. Padrós, 6 - T. 8 Negociem tots els cupons de venciment corrent.	Drogueries BENET FITB Riera, 36 - Telèfon 30 Comerç de Drogues. — Productes fotogràfics.	Herboristeries «LA ARGENTINA» Sant Llorenç, 16 bis Plantes medicinals de totes classes.	Palla i Alfals COMERCIAL FARRATGERA Sant Llorenç, 18 Telèfon 21.
S. A. ARNUS-GARÍ Per encàrrecs en aquesta ciutat, Molas, 18 - Tel. 264	Estorers MANUEL MASPERER Carles Padrós, 78 : Perelanes, corines i articles de viatj.	Impremies IMPREMTA MINERVA Barcelona, 13-T. 255 Treballs del ram i venda d'articles d'escriptori	Pappers pintals JAUME ALTABELLA Riera, 17 : Extens i variat assortit : Pintura decorativa
Caldereries EMILI SURIA Churraca, 59. - Telèfon 303 Calderacions a vapor i algas calesta. Serpentines.	Fondes PERE MIR Enric Granados, 5 Menjars al cobert i abonats	Maquinària FONT I COMP.ª Reial, 363 Tel. 28 Puntació de ferro i articles de Papilateria	Perruqueries ARTUR CAPELL Riera, 45, pral Especialitat en l'ondulació permanent del cabell.
Carnissers JOAQUIM CASTELLS — TAXIS-MATARÓ Bravo, 12 Telèfon 220	Funeràries FUNERARIA DE LES SANTES Pajol, 58 Telèfon 57	Marbreries JOSEP ALSINA Reial, 436 Llises mortadèries. Marbres artificials de tota classe.	Recaders JOAN BOSCH TORRAS Goia, 3 - Tel. 188 Corresponsal Agència Rei-Solé Dr. Martí Julià, 2 Telèfon 18867
Carbons COMPANIA GENERAL DE CARBONES Per encàrrecs: J. Albersh, St. Antoni, 70 - Tel. 229	Merceries JOSEP MAÑACH Sant Cristòfor, 91 Càpsules de punt, Parfumeria, Jugquets, Confeccions	Sastres EMILI DANIS Sant Francesc d'A. 14 baix : Tall elctoma MUIER	

CÒPIES a màquina d'escriure

Rapidesa i pulcritud en tots els treballs

Per encàrrecs: **LLIBRERIA ABADAL** - Riera. - Mataró